

Samhällsbyggnadsnämnden

Stadsrevisionen • Borås

20
22

Första revisorsgruppen

Kommunfullmäktige
Borås Stad

Revisionsberättelse för Samhällsbyggnadsnämnden år 2022

Vi har granskat Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet och årsredovisning 2022. Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet och med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning. Till revisionsberättelsen bifogas vår revisionsredogörelse som utgör en sammanfattning av granskningen.

Det ekonomiska resultatet för nämnden visar på ett underskott mot budget. Vi bedömer att godtagbara förklaringar till underskottet redovisas i årsredovisningen.

När det gäller nämndens följsamhet mot Kommunfullmäktiges budgetbeslut konstaterar vi att målsättningen för en av de fyra indikatorer som Kommunfullmäktige har fastställt inte är uppnådd. Uppdraget från Kommunfullmäktige är inte genomfört.

Stadsrevisionen har genomfört en fördjupad granskning av delegationsbeslut i Borås Stad. Vår bedömning är att de granskade nämndernas hantering av delegationsbeslut i huvudsak är ändamålsenlig och bedrivs med en tillräcklig intern kontroll. Vi har dock identifierat ett utvecklingsområde för Samhällsbyggnadsnämnden.

Vår bedömning är att Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig.

Vi tillstyrker att Samhällsbyggnadsnämnden beviljas ansvarsfrihet för år 2022.

BORÅS 2023-04-17

Bill Johansson
Ordförande

Nils-Gunnar Blanc
Vice ordförande

Lennart Gabre

Bo-Lennart Bäcklund

Thomas Gustafsson

Fredrik Brandberg

Revisionsredogörelse

I Stadsrevisionens årliga granskning prövas om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen som görs inom nämnden är tillräcklig.

Stadsrevisionen lämnar en revisionsberättelse som grund för Kommunfullmäktiges ansvarsprövning. Ställningstaganden i revisionsberättelsen utgår från en samlad bedömning av all den granskning av nämndens verksamhet som har genomförts under året.

I nedanstående revisionsredogörelse sammanfattas resultat från granskning av årsredovisning, specifika bevakningsområden, fördjupade granskningar och intern kontroll.

Ekonomiskt- och verksamhetsmässigt resultat

Nämnden redovisar ett underskott på 2 221 tkr jämfört med budget. Stadsrevisionen noterar att bufferten är upprättad i enlighet med instruktioner i Kommunfullmäktiges budget. Nämnden har upprättat en åtgärdsplan i syfte att få budget i balans som beslutats i Samhällsbyggnadsnämnden den 17 november 2022. Bufferten har använts för att täcka underskott på planenheten.

Resultaträkningen stämmer gentemot avstämning med ekonomisystemet. Nedan redovisas de större budgetavvikelsena.

Verksamhetens budgetram

- Intäkter för ansökningar om bygglov och lantmåteriförrättningar är större än budgeterat, och genererar ett överskott på 3 900 tkr.
- Kostnaderna blev högre än budgeterade med cirka 6 000 tkr. Nämnden förklarar detta med att behovet av konsultutredningar för detaljplanarbetet varit stort, vilket förklarar största delen av avvikelsen.

Samhällsbyggnadsnämnden har därutöver fått godkänt att ianspråka 3 000 tkr av det ackumulerade resultatet för att utföra flygburen laserskanning av kommunens yta. Detta har dock inte kunnat genomföras under 2022 p.g.a. förseningar i upphandling. Nämnden äskar om att behålla medlen till år 2023.

Kommunfullmäktiges indikatorer

I Kommunfullmäktiges budget för år 2022 har målsättningar formulerats för 23 indikatorer kopplade till de visionsområden som ingår i visionen om framtidens Borås. I Kommunfullmäktiges budget anges om respektive indikator ska öka eller minska. För Samhällsbyggnadsnämnden har Kommunfullmäktige fastställt fyra indikatorer. Nämnden redovisar måluppfyllelsen av indikatorerna enligt nedan:

- **Andel om ansökningarna om bygglov med fullständiga handlingar som fått beslut senast efter 8 veckor efter ansökan, ska öka %.**
Utfallet för indikatorn år 2022 (89 %) är lägre än utfallet för år 2021 (93 %).
Målsättningen uppnås inte. Nämnden förklarar detta med att antalen ärenden har ökat kontinuerligt sedan 2016 och 2021 var ärendeinflödet högre än någonsin. Under 2022 har antalet inkomna bygglov och förhandsbesked varit fortsatt hög och i nivå med 2020 och 2019. Nämndens arbete med att förkorta handläggningstiderna pågår fortlöpande. Andelen fullständiga bygglovsansökningar som fått beslut inom 8 veckor är något lägre än föregående år. Detta kan förklaras av att bedömningen när ett ärende är komplett har tidigare lagts i vissa fall och att verksamheten har fått flera nya medarbetare under året.
- **Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.**
Utfallet för indikatorn år 2022 (3,1 %) är lägre än utfallet för år 2021 (4 %).
Målsättningen uppnås.
- **Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten ska minska.**
Utfallet för indikatorn år 2022 (0,3 %) är lägre än utfallet för år 2021 (0,9 %).
Målsättningen uppnås.
- **Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %.**
Utfallet för indikatorn år 2022 (74,7 %) är högre än utfallet för år 2021 (61,7 %).
Målsättningen uppnås.

Nämnden har inte uppnått målsättningen för en av de fyra indikatorer som Kommunfullmäktige har fastställt.

Nämndens indikatorer

Nämnden har antagit fyra egna indikatorer med målsättningar vilket är i linje med Borås Stads styr- och ledningssystem.

Kommunfullmäktiges uppdrag

Nämnden har avseende 2022 fått ett uppdrag från Kommunfullmäktiges budgetbeslut. Detta uppdrag är inte genomfört.

0 ■ 1 ◆ 0 ● 0 ▬ av 1 uppdrag.

Det uppdrag som inte är genomfört är:

- **Samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att utreda utomhusbad på Boda så att möjligheten finns i detaljplan.**
Nämnden uppger att uppdraget genomförs inom ramen för pågående detaljplanearbete för Bodavallen. I planarbetet utreds förutsättningar och behov i samverkan med övriga berörda förvaltningar, däribland Lokalförvaltningsförvaltningen och Fritids- och folkhälsoförvaltningen.

Konsekvenser av coronaviruset

Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet har till största delen kunnat bedrivas utan att leveransförmågan har påverkats. Medarbetarna har fram till och med mars uppmanats att om möjligt arbeta på distans. Från och med april har det återgått till mer arbete på plats på kontoret med möjlighet att arbeta på distans ett par dagar i veckan.

Kostnader uppstod främst under 2020 för att anpassa verksamheten till distansarbete i form av inköp av, till exempel, nödvändig utrustning för digitala möten och utökning av mobildata.

Nämnden ser inga negativa ekonomiska konsekvenser på grund av coronaviruset under år 2022.

Specifika bevakningsområden

Stadsrevisionen har särskilt bevakat nedanstående områden.

Samhällsplanering och bostadsbyggande

Kommunfullmäktige fastslår i budget 2022 att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

Det råder stort tryck på bland annat mer verksamhetsmark, bostäder och förbättrad infrastruktur, därför måste Borås Stads arbete med samhällsplanering och samhällsbyggande stärkas. Flera nämnder är inblandade och behöver ökad kapacitet, bland annat för nämndövergripande samarbete. Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden och Miljö- och konsumentnämnden får budgettillskott för denna stärkta samhällsbyggnadsprocess.

Under de föregående åren har en rad initiativ tagits för att, tillsammans med övriga berörda nämnder, förbättra dialog, samarbete och samsyn inom samhällsbyggnadsprocessen. Inte minst genom gemensam kommunikationsplanering, men också genom ett omfattande arbete med definition och kartläggning av samhällsbyggnadsprocessen som skedde 2021.

Under året har nämnden arbetat med att implementera nya arbetssätt, såsom strukturskisser, gemensam kommunikationsplanering samt en ökad grad av processtyrning av samhällsbyggnadsprocessen i staden.

Strukturskissarbetet är ett systematiskt arbetssätt som utformats utifrån det samarbetsuppdrag för samhällsbyggnadsprocessen som Kommunfullmäktige givit nämnden. I arbetet involveras de nämnder och kommunala bolag som är närmast berörda av samhällsbyggnadsprocessen. Under året har arbete med de två första strukturskisserna för Norr respektive Västra Centrum pågått, och nämnden bedömer att alla medverkande parter ömsesidiga förståelse och möjlighet till helhets- och framtidssyn på Borås fysiska planering har stärkts alltmer till följd av dessa.

Utvärderingarna visar att det finns stort förtroende och tillit till arbetssättet, att man är nöjd med kommunikationen kring det, att det finns ett tydligt ledarskap för det samt att arbetet är transparent. Under året har därför en rutin för arbetssättet tagits fram.

Arbete har även inletts för att förstärka kopplingen mellan den fysiska planeringen och investerings- och driftsbudgeteringen, i syfte att öka helhetssyn och strategisk framförhållning i processen. Stort fokus har även legat på att förbereda verksamheten på bästa sätt inför den omorganisation Kommunfullmäktige beslutade om i december 2022, som innebär stärkta förutsättningar framöver för ett framgångsrikt samhällsbyggande i en allt mer komplex kontext, samtidigt som en omorganisation har genomförts vid årsskiftet för att genom en mer samlad organisering tydliggöra ansvar och roller.

Samtidigt uppmärksammar Stadsrevisionen att årsutfallet för verksamhetsmåten *Antalet genomförda detaljplaner och handläggningstid för detaljplaner* har minskat. Även verksamhetsmåten för *Planlagda bostäder som är klara för antagande i detaljplan för Borås Stad* (450 st utförda år 2022) har inte nått det budgeterade målet om 850 stycken. Stadsrevisionen noterar att måttet *Planlagda bostäder som är klara för antagande i detaljplan inom utbyggnadsstrategins stadsutvecklingsområden* har minskat 2022. Utfallet 2022 är 45 % (utfallet är enligt förvaltningen 0 %, står fel i nämndens årsredovisning). Jämfört med 2021 års siffra på 52 %. I Kommunfullmäktiges budget 2022 anges 80 %.

Fördjupade granskningar

Med utgångspunkt från risk- och väsentlighetsanalysen har fördjupade granskningar genomförts under året. Nedan redovisas sammanfattning av den fördjupade granskningen.

Delegationsbeslut i Borås Stad

Stadsrevisionen har granskat hanteringen av delegationsbeslut i Borås Stads nämnder. Granskningens huvudsakliga syfte är att granska om nämndernas hantering av delegationsbeslut är ändamålsenlig och bedrivs med en tillräcklig intern kontroll

Nämnderna har inom ramen för sin förvaltande verksamhet en självständig beslutanderätt, men får enligt kommunallagen uppdra åt presidiet, ett utskott, en ledamot eller en anställd att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Om inte nämnden beslutat att vissa delegationsbeslut inte ska anmälas till nämnden, utan istället protokollföras särskilt, ska de anmälas till nämndens nästkommande möte.

Granskningen visar att nämnderna antagit en aktuell delegationsordning i vilket det framgår vem som får fatta beslut och vad delegaten får fatta beslut om. Delegationsordningarna omfattar i de flesta fall information om och hur beslut ska anmälas till nämnden.

Stadsrevisionens bedömning är med utgångspunkt i granskningsresultaten att de granskade nämndernas hantering av delegationsbeslut i huvudsak är ändamålsenlig och bedrivs med en tillräcklig intern kontroll. Stadsrevisionen har dock identifierat förbättrings- och utvecklingsområden för flera av nämnderna.

Samhällsbyggnadsnämnden bör enligt Stadsrevisionens bedömning förbättra den interna kontrollen genom att uppmärksamma hanteringen av delegationsbeslut i nämndens riskanalys.

Intern kontroll

Nämnderna och Kommunstyrelsen har ansvar för intern kontroll. Ansvaret innefattar bl.a. att nämnden ska genomföra riskanalys, upprätta plan för intern kontroll och genomföra uppföljning av planen. Nämnden ska även anta egna regler och anvisningar för intern kontroll. Stadsrevisionen noterar att uppföljning och kontroll av kärnverksamhet och administrativa processer i förekommande fall också genomförs inom ramen för kvalitetssystem.

Nämnden har antagit uppdaterade regler och anvisningar för intern kontroll 17 februari 2022. Nämnden har genomfört en egen riskanalys, som identifierade 46 risker. Planen för intern kontroll omfattade 23 kontrollmoment. Samtliga kontrollmoment är avrapporterade till nämnden den 22 februari 2023. Uppföljningen av den interna kontrollen innehåller analyser och åtgärder.

Presidie möte

Avstämningsmöte genomfördes 10 oktober 2022 med Samhällsbyggnadsnämndens presidium, bevakningsansvariga förtroendevalda revisorer, yrkesrevisorer vid Stadsrevisionen och förvaltningsledning.

Sammanfattande bedömning

I granskningen av nämndens årsredovisning utgår bedömningarna från följsamhet mot Kommunfullmäktiges budgetbeslut och eventuella beslut om nämndspecifika mål. Nämndens interna kontroll bedöms utifrån riskanalys, plan och uppföljning av intern kontroll. I den sammanfattande bedömningen ingår också granskningsresultat från granskning av bevakningsområden och de fördjupade granskningar som har varit riktade mot nämnden avseende år 2022.

Nämnden gör med utgångspunkt från årsredovisningen en egen bedömning av hur nära man ligger att uppnå de mål som anges i Kommunfullmäktiges indikatorer, respektive i vilken utsträckning man har genomfört uppdrag riktade till nämnden.

Stadsrevisionens bedömning grundar sig på uppnådda mål och helt genomförda uppdrag för året. Det är samtidigt väsentligt att den enskilda nämnden analyserar och ger rimliga förklaringar till varför man inte uppnår mål respektive inte fullt ut har genomfört uppdrag.

Det ekonomiska resultatet för nämnden visar på ett underskott mot budget på 2 221 tkr. Stadsrevisionen bedömer att godtagbara förklaringar till underskottet redovisas i årsredovisningen.

Samhällsbyggnadsnämnden har under året inte uppnått målsättningen för en av fyra indikatorer. Nämnden har under året vidtagit åtgärder i syfte att nå målet för Kommunfullmäktiges indikator. Uppdraget från Kommunfullmäktige har inte genomförts. Nämnden har enligt Stadsrevisionens bedömning godtagbara förklaringar till varför uppdraget inte genomförts.

Stadsrevisionen har genomfört en fördjupad granskning av delegationsbeslut i Borås Stad. Stadsrevisionens bedömning är med utgångspunkt i granskningsresultaten att de granskade nämndernas hantering av delegationsbeslut i huvudsak är ändamålsenlig och bedrivs med en tillräcklig intern kontroll. Stadsrevisionen har dock identifierat förbättrings- och utvecklingsområden för flera av nämnderna. Samhällsbyggnadsnämnden bör enligt Stadsrevisionens bedömning förbättra den interna kontrollen genom att uppmärksamma hanteringen av delegationsbeslut i nämndens riskanalys.

Nämnden har antagit regler och anvisningar för intern kontroll. Nämnden har genomfört en egen riskanalys. I riskanalysen har det identifierats och värderats risker avseende verksamhetsprocesser och ekonomiska kontrollmoment. Nämnden har genomfört samtliga kontrollmoment. Nämndens uppföljning av den interna kontrollen innehåller analyser och åtgärder.

Stadsrevisionens sammantagna bedömning är att verksamheten har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig.

Andreas Ekelund
Revisionschef

Anna Sandström
Certifierad kommunal yrkesrevisor

BORÅS
STAD

STADSREVISIONEN

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 56 **E-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen